Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U100396

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-02-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавей Інна Василівна

2. Havey Inna V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-01-2020

Спеціальність за освітою: «Екологія та охорона навколишнього середовища»

Місце роботи здобувача: ТОВ "КИЇВ 365"

Код за ЄДРПОУ: 42031099

Місцезнаходження: вул. Мала кільцева, 1, с. Софіївська Борщагівка, Києво-Святошинський р-н., Київська обл., 08131, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 14.083.01

Повне найменування юридичної особи: Житомирський національний агроекологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: Старий бульвар, 7, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, Київська обл., 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35, 68.37.29

Тема дисертації:

1. Реакція популяцій домінантів ентомокомплексу пшениці озимої на вплив природних та антропогенних екологічних чинників

2. The reaction of populations of dominants of the winter wheat entomocomplex on the influence of natural and anthropogenic environmental factors

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження - динаміка чисельності видів комах–домінантів шкідливого комплексу пшениці озимої в Лісостепу України. Мета дослідження – з'ясування та аналіз впливу зміни клімату на динаміку чисельності шкідливих комах-домінантів пшениці озимої в Лісостепу України та визначити потенційні втрати урожаю від них. Методи дослідження – польовий – для встановлення видового складу та показників заселеності й щільності шкідників пшениці озимої; аналіз багаторічних баз даних Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Гідрометеоцентру України – для визначення багаторічної динаміки чисельності шкідливого ентомокомплексу пшениці озимої в умовах потепління та екологічного прогнозування фітосанітарної загрози урожаю. Теоретичні і практичні результати– у результаті

проведеного дисертаційного дослідження автором наведені теоретичні узагальнення, що сприяють науково-прикладному вирішенню проблеми. Для збереження навколишнього природного середовища застосування хімічних інсектицидів для захисту рослин слід проводити тільки за оцінкою потенційних загроз урожаю. За умов, коли чисельність усіх видів шкідливого ентомокомплексу пшениці озимої в Лісостепу України не перевищує порогових рівнів, прийняття рішення стосовно доцільності хімічного захисту посівів необхідно приймати за оцінкою потенційних втрат врожаю від комплексу шкідників. Розрахунки комплексної шкідливості проводять за результатами ентомологічного моніторингу. Така тактика хімічного захисту підвищить рентабельність виробництва та буде мати позитивний вплив на стан навколишнього середовища України. Новизна– вперше: з'ясовано, що в умовах поступового підвищення температури навколишнього середовища, зменшення зволоження та збільшення обсягів заходів із захисту рослин багаторічна динаміка популяцій усіх досліджених видів шкідливого ентомокомплексу пшениці озимої в Лісостепу України депресивна; доведено наявність зв'язку між усередненими показниками багаторічної динаміки чисельності популяцій комах-шкідників пшениці озимої та динамікою таких основних природних та антропогенних агроекологічних чинників, як теплозабезпеченість, зволоженість території та збільшення обсягів хімічних обробок посівів; з'ясовано, що в умовах лісостепової зони за стабільного потепління потенційні втрати урожаю пшениці озимої від комплексу комах-домінантів в останні 12 років скоротились до мінімальних значень і тільки в Харківській області досягають рівня ЕПШ (3,15%). Удосконалено екологічне обґрунтування фітосанітарних прогнозів шкідливості ентомокомплексу домінантних видів-фітофагів пшениці озимої в Лісостепу України в умовах змін клімату: на відміну від прогнозів міжнародних експертів щодо збільшення фітосанітарної напруги в період потепління доведено, що наявна видова специфічність реакції шкідників на збільшення середньої температури. Ступінь упровадження– результати досліджень пройшли виробничу перевірку та впроваджено в господарстві ТОВ «Прогрейн Укр» на площі 200 га, та в господарстві ТОВ «Агрофірма Колос» на площі 100 га, для визначення потенційних втрат урожаю озимої пшениці від шкідників за допомогою методу обрахунку інтегрального індексу шкідливості. Матеріали дисертаційної роботи використовуються у науковій і навчальній роботі Національного університету біоресурсів і природокористування України при викладанні курсів «Загальна екологія», «Біологічний захист рослин», «Екологія популяцій», «Прогноз розвитку шкідливих організмів» та «Збереження біорізноманіття» на що є відповіді акти впровадження. Сфера (галузь) використання– сільське господарство, у навчальній діяльності ВНЗ сільськогосподарського профілю та аграрних підприємствах зони Лісостепу.

2. Object of study – dynamics of the number of species insect dominant in the winter wheat harmful complex in the Forest-Steppe of Ukraine. The aim of the study – to find out and analyze the impact of climate change on the dynamics of the number of harmful insects dominant winter wheat in the Forest-Steppe of Ukraine and to determine the potential loss of crops from them. Research methods – field research method – to determine the species composition and population density and density of winter wheat pests; analysis of long-term databases of the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection, Hydrometeocenter of Ukraine – to determine the long-term dynamics of the number of harmful entomocomplex of winter wheat in terms of warming and ecological prediction of phytosanitary crop threat. Theoretical and practical results – as a result of the dissertation, the author presents theoretical generalizations that contribute to the scientifically applied solution of the problem. In order to preserve the environment, the use of chemical insecticides for plant protection should be carried out only after assessing the potential threats to the crop. Provided that the number of all types of harmful entomocomplex of winter wheat in the Forest-Steppe of Ukraine does not exceed the threshold levels, the decision on the feasibility of chemical protection of crops should be made on the assessment of potential crop losses from the pest complex. Complex harm calculations are carried out according to the results of entomological monitoring. Such chemical protection tactics will increase the profitability of production and will have a positive impact on the environment of Ukraine. Novelty – for the first time: found that the structure of dominance of harmful species has changed significantly, it is more aligned, which indicates the continuation of the process of ecological restructuring of the entomocomplex under conditions of warming; it is found out that in the conditions of gradual increase of the ambient temperature, decrease of humidification and increase of measures of plant

protection, the long-term dynamics of populations of all investigated species of winter wheat entomocomplex in the Forest-Steppe of Ukraine is depressing; the existence of correlation between averaged indicators of long-term dynamics of winter insect pest populations and dynamics of such basic natural and anthropogenic agri-environmental factors as heat supply, humidity of the territory and increase of chemical treatment of crops; it has been found that in the conditions of the forest-steppe zone, with potential warming, the potential losses of winter wheat crop from the complex of dominant insects in the last 12 years have decreased to the minimum values and only in the Kharkiv region reach the level of ETOH (3,15 %). The ecological substantiation of phytosanitary predictions of the harmfulness of the entomocomplex of dominant winter wheat phytophagous species in the forest-steppe of Ukraine under climate change has been improved: unlike the forecasts of the international experts on the increase of the phytosanitary stress during the warming period. The degree of implementation – the results of the studies have been subjected to a production test and implemented in the farm of Prograin Ukr on an area of 200 hectares and in the farm of Agrofirm Kolos on an area of 100 hectares, to determine the potential losses of winter wheat crop from pests by the method of calculation of integral index of pest. The materials of the dissertation are used in the scientific and educational work of the National University of Bioresources and Environmental Management of Ukraine in teaching courses "General ecology", "Biological plant protection", "Population ecology", "Forecast of the development of harmful organisms" and "Conservation of biodiversity" implementation. Scope (area) of use – agriculture, in educational activity of Institution of Higher Education with agricultural specialization and at the agricultural enterprises of the Forest-steppe belt.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чайка Володимир Миколайович
2. Chaika Volodymyr M.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стригун Олександр Олексійович
2. Stryhun Oleksandr Oleksiiovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писаренко Павло Вікторович
2. Pysarenko Pavlo V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Житова Олена Петрівна

2. Zhytova Olena P.

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.25

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ключевич Михайло Михайлович

2. Kliuchevych Mykhaylo M.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писаренко Павло Вікторович

2. Pysarenko Pavlo V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Романчук Людмила Донатівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Романчук Людмила Донатівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.